

Sverige bromsar bättre relationer mellan EU och Kuba

Sverige har under många år haft en av de hätskaste regeringarna i EU när det gäller förhållandet till Kuba. 1996 infördes EU:s gemensamma ståndpunkt mot Kuba. Den innebar i korthet att EU:s ambassader i Havanna skulle samarbeta med de kubanska dissidenterna och inte med Kubas regering. Eftersom Kuba aldrig viker sig för påtryckningar ledde detta i praktiken till att EU-ländernas ambassader blev isolerade och inte kunde fylla sina uppgifter.

På senare år har EU strävat efter att förbättra relationerna och avskaffa den gemensamma ståndpunkten. Ett avtal har undertecknats mellan EU och Kuba. Det måste godkännas av alla EU:s regeringar för att träda i kraft. Sveriges är ett av få länder som vill fortsätta konfrontationspolitiken med Kuba. En fientlig politik, som EU inte har mot något annat land i Latinamerika. Oavsett systematiska mord på människorättsföreträdare i länder som Colombia, Honduras, Guatemala, Mexiko och Brasilien. Men det är inte dessa, utan fredliga Kuba, som ska straffas. Liberaler och KD, ivrigt påhejade av människorättsorganisationen Civil Right Defenders, är de som hårdast driver den anti-kubanska kampanjen och den totala uppslutningen bakom USA.

Svenska regeringen har bordlagt ett förslag om att ratificera ett avtal om handel och politisk dialog mellan EU och Kuba. EU har uppfattningen att fortsatt isolering inte skulle leda till att Kuba förbättrar de mänskliga rättigheterna. Avtalet skulle vara vägen för att bekämpa landets en-partisystem och kränkningar av mänskliga rättigheter. Men 2018 sade både Liberaler och Kristdemokrater att de inte skulle ställa sig bakom avtalet om det inte skedde betydande förändringar i Kubas hållning till mänskliga rättigheter. Sveriges vägran att godkänna avtalet gör att det skjuts upp och innebär fortsatt att Kuba är det enda latinamerikanska land som EU inte har något legalt avtal med.

Avtalet, 'Avtal om politisk dialog och samarbete mellan EU och dess medlemsstater på ena sidan och Republiken Kuba på den andra', presenterades för Riksdagen 2018, men splittrade de svenska riksdagsledamöterna från första början. EU:s och dåvarande svenska regeringens ståndpunkt var att fortsatt isolering inte skulle uppmuntra Kuba till att förbättra de mänskliga rättigheterna och att en gemensam EU-position skulle vara det bästa sättet att uppnå det.

Men Liberalerna och KD sade redan 2018 att de skulle rösta mot ett sådant avtal. Båda partierna sade vid en utfrågning i Riksdagen att de inte skulle stödja avtalet förrän det sker avsevärda förändringar i den kubanska regeringens hållning om mänskliga rättigheter. Regeringen uppgav inga skäl varför det drog tillbaka omröstningen om avtalet. Detta skedde efter att Riksdagens Utrikesutskott planerat en omröstning till den 24 april.

En presstalesman för UD uppgav att förslaget drogs tillbaka av logistiska skäl. 'Det var för att Riksdagen inte hade tid i år, så det var inget aktivt beslut av någon', sade hon och hänvisade till UD:s pressavdelning.

Avtalet gick till Riksdagen kort innan valet i september 2018. Valet följdes av flera månaders dödläge som bröts av den så kallade januariöverenskommelsen mellan regerande socialdemokrater/ miljöpartiet och centern och liberalerna. Utrikespolitik ingick dock inte i januariöverenskommelsen och 73-punktsprogrammet. Det lämnar regeringen utan egen majoritet och i ett läge där det behöver förhandla.

Civil Rights Defenders, en organisation som länge kampanjat mot avtalet med Kuba, har välkomnat förslaget bordläggning. CRD anser att den senaste utvecklingen visar att det inte finns parlamentarisk majoritet för avtalet. Erik Jennische, CRD:s direktör för Latinamerika, angav tre möjliga skäl för bordläggningen:

Den första är att regeringen inte har en majoritet, den andra att regeringen inser att det inte pågår några förändringar i Kuba och den tredje att de mest framträdande människorättsförsvarearna och demokratiaktivisterna är mot att regeringen godkänner detta avtal. Det är vad jag tror, men regeringen har inte sagt något.?

Tidigare i år godkände Kuba en ny grundlag som slår fast att Kommunistpartiet är det enda legitima politiska partiet i landet. Samtidigt infördes begränsade mandatperioder och andra förändringar, som skett de senaste trettio åren, fastställdes. Demokratiföreträdare hävdar att ett enpartisystem är en kränkning av de mänskliga rättigheterna och Jennische säger att grundlagen visar att det kubanska ledarskapet inte har någon vilja till förändring och att förhandlingarna med EU har inte lyckats.?

Jennische säger att utvecklingen skickar en mycket stark signal till den kubanska regeringen att om de fortsätter med business as usual så kommer det att ha konsekvenser?. Sveriges hållning kan också bli ett exempel för de tre andra EU-länder som ännu inte ratificerat avtalet.

Förhandlingarna mellan EU och Kuba började 2014 och avtalet började tillfälligt att tillämpas från november 2017 efter att EU-parlamentet godkände det i juli samma år. Men det kräver godkännande av alla EU:s 28 medlemsländer innan det kan tillämpas fullt ut, och detta är ofta en lång process. I Sverige krävs godkännande i Riksdagen. Den tillfälliga tillämpningen av avtalet kommer inte att vara giltig om inte alla länder godkänner det.

Kuba är det enda land i Latinamerika som EU inte har något lagligt bindande avtal med. Det nya förslaget består av tre delar; en om politisk dialog, en om samarbete och sektorpolitisk dialog och en om handel och handelssamarbete. Det ses som ett europeiskt svar på Donald Trums isolering av ön.

The Local Europe AB, Stockholm 190617, Cuba Central Team 190621

What does Sweden's withdrawal of EU-Cuba bill mean?